

Etisk kodeks for dansk sejlsport

**DANSK
SEJLUNION**

FORORD

Denne etiske kodeks gælder for dansk sejlsport, herunder kapsejlsads.

Team Danmark og Danmarks Idrætsforbund har i henhold til Lov om Eliteidræt (Lov nr. 288 af 26. april 2004) i et samarbejde udarbejdet en etisk kodeks for konkurrenceidræt.

Ud fra dette kodeks er Etisk Kodeks for dansk sejlsport og dennes værdier for individ og samfund udarbejdet. Sejlsportens etiske kodeks skal således danne en fælles, generel referenceramme samt være med til at inspirere forbund og klubber til at tage den etiske debat op.

Kodeksen forudsætter de nationale og internationale regler og love, som gælder for idrætten.

Etisk kodeks for Dansk Sejlsport

3. udgave 2023.

© Dansk Sejlunion 2023

Dansk Sejlunion
Idrættens Hus
2605 Brøndby
Tlf. 4326 2182
www.dansksejlunion.dk

Forsidefoto: Jan Nielsen / jnphoto.dk

Foto: Jan Nielsen / JNphoto

INDHOLD

Indledning til Etisk kodeks for dansk sejlsport	4
Resumé af etiske normer for kapsejlad	5
Kapitel 1: Etiske normer for udøvere (kapsejlere)	6
Kapitel 2: Etiske normer for kapsejladstrænere	7
Kapitel 3: Etiske normer for kapsejladsledere	8
Kapitel 4: Etiske normer for klubledere og ansatte	9
Kapitel 5: Etiske normer for kapsejlad for børn og unge op til 15 år	10
I. Etiske normer for sejlerne	10
II. Etiske normer for trænere	10
III. Etiske normer for ledere og ansatte	11
IV. Etiske normer for forældre	11

INDLEDNING TIL ETISK KODEKS FOR DANSK SEJLSPORT

Kapsejlads er baseret på vedtagne, objektive regler, så alle deltagere kender rammerne og reglerne for konkurrencen. Det er sejlsportens ambition at være åben og gennemsigtig, og det er kapsejladsens væsentligste attraktionsværdi, at der er tale om en gennemskuelig konkurrence, hvor intet er givet på forhånd. Dermed skabes der et deltager- og tilskuerengagement, som er væsentligt for kapsejladsens fortsatte udbredelse og popularitet.

Kapsejlads i Danmark bygger også på en række sportslige principper, der sikrer, at kapsejladsen er et åbent system, hvor alle i princippet har en chance for at arbejde sig op på højeste niveau og gøre sig gældende.

Endelig er kapsejladsen i Danmark bygget op omkring en række skrevne og uskrevne etiske spilleregler, der er meget væsentlige at holde fast i: Fair play, respekt for modstanderne, ordentlig opførsel på og uden for banen mv. Det er Dansk Sejlunions ønske, at disse skrevne og uskrevne etiske regler bliver eksponeret i kapsejladsen, så vi i fællesskab sender de rigtige signaler til børn og unge. Dette indebærer, at voksne kapsejlere, trænere, ledere og forældre skal være deres ansvar bevidst som rollemodeller.

For samfundet er kapsejlads en vigtig brobygger mellem forskellige kulturer, religioner, sociale og etniske grupper mv. Idræt, herunder kapsejlads, er et sprog, som alle kan tale og forstå, og den kontakt, som idrætten skaber mellem forskellige befolkningsgrupper, som ellers ikke har meget at gøre med hinanden i det daglige, er med til at styrke Danmark som et samfund præget af respekt og tolerance mellem mennesker.

For det enkelte individ betyder kammeratskabet og fællesskabet inden for kapsejlads, at man udvikler sig personligt, herunder evnen til at indgå i sociale relationer på andre områder i livet. Kapsejlads foregår typisk i foreningsregi, og foreningsidrættens principper om forpligtende fællesskab, demokrati og frivillighed indeholder dannelsesidealer, som udvikler børn og unge til at blive gode kammerater, til hjælpsomhed og til forståelse for, hvordan et demokratisk samfund fungerer.

For dybelsen i kapsejlads udvikler desuden børn og unges koncentrationsevne og forståelse for, at det kræver træning, koncentration og engagement, hvis man skal forbedre sig. Endelig giver kapsejladsens legebetonede karakter en livsglæde for børn, unge og voksne, som er af stor værdi for det enkelte menneske og samfundet som sådan.

Kapsejlads har desuden den store kvalitet, at både udøverne og tilskuerne engageres følelsesmæssigt. Kapsejlads er således præget af engagement, intensitet og viljen til sejr, og disse egenskaber står på ingen måde i kontrast til den etiske kodeks.

Dansk Sejlunion, såvel som Team Danmark og Danmarks Idrætsforbund, ønsker, at disse grundlæggende værdier fortsat sætter sit præg på kapsejladsen i Danmark. Formålet med denne etiske kodeks er derfor at formulere og systematisere de ovenfor nævnte grundlæggende værdier i egentlige etiske normer.

Etisk kodeks for kapsejlads trådte i kraft d. 1. jan. 2009. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at der løbende vil være behov for tilpasninger af kodeksen, og at kodeksen derfor ikke må betragtes som en statisk, uforanderlig størrelse.

Dansk Sejlunions bestyrelse vil med jævne mellemrum evaluere den etiske kodeks og vil om nødvendigt revidere den etiske kodeks.

Dansk Sejlunions bestyrelse har besluttet, at specielt de etiske normer i kapitel 5 – 'Etiske normer for børn og unge op til 15 år' - skal være i fokus.

Etisk kodeks for kapsejlads har følgende indhold:

- Kap. 1: Etiske normer for kapsejlere
- Kap. 2: Etiske normer for trænere
- Kap. 3: Etiske normer for kapsejladsledere (baneledere og dommere)
- Kap. 4: Etiske normer for ledere og ansatte i klubber og organisationer
- Kap. 5: Etiske normer for sejlsport for børn og unge op til 15 år

Foto: Jan Nielsen / JNphoto

Fælles for disse etiske normer er:

- at kapsejls er udviklende for alle implicerede og dyrkes med glæde. Den er præget af fairness og sportsmanship
- at alle gør deres bedste
- at alle parter overholder kapsejlsreglerne og normerne for fair play
- at alle parters talent, potentiale og dygtighed respekteres – uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og/eller religiøst tilhørsforhold samt seksuel orientering
- at afgørelser truffet af kapsejlsledere og andre officials respekteres
- at helbred altid prioriteres højt, og at unødvendige helbredsrisici undgås
- at alkohol og andre rusmidler ikke er forenelige med kapsejls
- at enhver for doping bandlyses
- at truende og voldelig adfærd aldrig accepteres
- at nedsættende tale og skældsord i forhold til alle sejlsportens aktører er uacceptabelt

Foto: Jan Nielsen / JNphoto

RESUMÉ AF ETISKE NORMER FOR KAPSEJLS

Kapsejls har mange indbyggede værdier. Konkurrence kan give mange gode oplevelser af glæde, fællesskab, udfordring, spænding, præstation og udvikling. Her ser man kapsejlsens nære slægtskab med legen, og under de umiddelbare oplevelser ligger der dybere værdier.

Glæden ved kapsejls skal være det bærende element, hvor også det sociale aspekt finder indpas. Derfor er den fordomsfrie, gensidige respekt mellem alle kapsejlsens aktører, dvs. kapsejlere, trænere, ledere, trænere, forældre, kapsejlsledere og andre officials nødvendig.

Denne sammenfatning indeholder de fælles normer, der som et minimum skal være kendetegnende for kapsejlsen og dennes aktører:

- Kapsejls er udviklende for alle implicerede og dyrkes med glæde. Den er præget af fairness og sportsmanship
- Alle gør deres bedste
- Alle parter overholder kapsejlsreglerne og normerne for fair play
- Alle parters talent, potentiale og dygtighed respekteres – uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og/eller religiøst tilhørsforhold samt seksuel orientering
- Afgørelser truffet af kapsejlsledere og andre officials respekteres
- Helbred prioriteres altid højt, og unødvendige helbredsrisici undgås
- Alkohol og andre rusmidler er ikke forenelige med kapsejls
- Enhver for doping er bandlyst
- Truende og voldelig adfærd samt nedsættende tale og skældsord i forhold til alle kapsejlsens aktører er uacceptabelt
- Frivilliges indsats respekteres og værdsættes

KAPITEL 1:

ETISKE NORMER FOR UDØVERE (KAPSEJLERE)

De fleste kapsejlere søger kapsejladsens/sejlsportens indbyggede værdier. Kapsejlads kan give mange gode oplevelser af glæde, fællesskab, udfordring, spænding, præstation og udvikling. Her ser man kapsejladsens nære slægtskab med legen, og under de umiddelbare oplevelser ligger der dybere værdier. Under kapsejlads kan udøvere på konkret og direkte vis afprøve, hvem de er, og hvad de kan blive, ligesom de kan afprøve forholdet til andre mennesker. Under kapsejlads udforsker udøveren sin identitet og egenart. Således kan kapsejlads være en arena for menneskelig vækst og udvikling.

Men kapsejlads har også slægtskab med kampen og konflikten, og konfliktindstillingen kan give destruktive udslag. Kapsejlads kan blive en strid om ekstern gevinst: prestige og profit. Under kapsejlads kæmper nogle med frygten for at tabe, og andre bliver kyniske og tager ethvert middel i brug for at vinde. Således kan kapsejlads også være en arena for degradering af mennesket og menneskelige værdier.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner kapsejlere, der søger kapsejladsens positive værdier.

1. Gør altid dit bedste
2. Vis værdighed både ved sejr og nederlag
3. Respektér de afgørelser, som er truffet af kapsejladsledere og andre officials
4. Samarbejd åbent og ærligt med dine trænere og andre, som støtter dig
5. Tag selv hovedansvaret for din idrætslige udvikling og præstationer
6. Bevar en høj standard for din personlige opførsel i og uden for konkurrence
7. Vær opmærksom på din betydning som rollemodel
8. Undgå intim kontakt med din træner

Foto: Peter Brøgger

Foto: Mogens Hansen

KAPITEL 2: ETISKE NORMER FOR KAPSEJLADSTRÆNERE

Trænere søger efter kapsejlerens potentiale for forbedring, og trænere tilrettelægger træningen for at realisere dette potentiale på bedst mulig måde. Men den gode træner har også et større mål. Han eller hun kender kapsejladsen som en arena for menneskelig vækst og udvikling, hvor der skabes trænings- og konkurrencemiljøer kendetegnet af glæde, fællesskab og orientering mod mestring. Den gode træner udvikler hele kapsejlere: fysisk, psykisk, socialt og moralsk. Den gode træner er en menneskeudvikler. Ligesom gode kapsejlere har også gode trænere talent. I en god træner-/udøverrelation er der to ligeværdige parter, som udvikler hinanden gensidigt.

Træneren er en nøgleperson med hensyn til at forme holdninger og værdier hos de kapsejlere, han eller hun har ansvaret for. Heri ligger der stor magt. Den uansvarlige træner udnytter en sådan magt på tværs af udøvernes interesser. Den kyniske træner ser udøvere som middel i sin egen karriere og behandler udøvere som underordnede midler til at nå egne mål.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, der kendetegner den gode træner.

1. Behandl alle kapsejlere individuelt og på kapsejlerens præmisser
2. Sørg for, at træning og kapsejlads er passende i forhold til udøverens alder, erfaring, talent og modenhed
3. Inddrag kapsejleren i beslutninger, som berører dem, og lær den enkelte kapsejler at tage sin del af ansvaret for sin opførelse og idrætslige udvikling
4. Vær fair, omsorgsfuld og ærlig over for udøveren
5. Giv konstruktiv kritik og undgå overdreven negativ kritik
6. Vis interesse og omsorg for syge og skadede udøvere
7. Søg samarbejde med andre trænere og specialister, hvor det tjener kapsejleren
8. Anerkend kapsejlerens ret til at modtage råd og vejledning fra andre trænere
9. Undgå enhver seksuel tilnærmelse af og intim kontakt med kapsejlerne
10. Bevar en høj standard for din personlige opførelse og uden for kapsejlads
11. Vær opmærksom på din betydning som rollemodel
12. Vær aktiv modstander af misbrug af doping og illegale rusmidler samt brug af alkohol og tobak i kapsejladsmæssig sammenhæng
13. Behandl alle kapsejlere ligeværdigt - uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og/eller religiøst tilhørsforhold, samt seksuel orientering
14. Udnyt aldrig din virksomhed som træner til at fremme egne interesser på bekostning af kapsejlerens og/eller kapsejladsens interesser

Foto: Jan Nielsen / JNphoto

KAPITEL 3: ETISKE NORMER FOR KAPSEJLADSLEDERE

Kapsejldsledere omfatter baneledere og dommere. Kapsejldslederens vigtigste opgave er at sikre en retfærdig og fair kapsejlds, som varetager kapsejldens idealer. Derfor spiller kapsejldslederne en nøglerolle i udviklingen af kapsejlds. I hver eneste kapsejlds skal kapsejldslederen sætte rammerne for acceptable og uacceptable handlinger og opretholde retfærdighed og fairness. Derfor må kapsejldslederen i hver eneste kapsejlds have øje for kapsejldernes holdninger og værdier: om regelbrud begås med eller uden hensigt, om kapsejlderne saboterer kapsejldens idé eller ej, og om bestemte handlinger er gjort med hensigt om at skade eller ikke. Kapsejldslederne former udviklingen af kapsejlds på en konkret og direkte måde.

En god kapsejldsleder er upartisk, ubestikkelig, retfærdig, bestemt og samtidig tålmodig. Kundskaber og færdigheder hos en god kapsejldsleder er lige så beundringsværdige som kundskaber og færdigheder hos en god kapsejler og træner. Idrætten afhænger af kapsejldslederens indsats. Kapsejldsledergerningen afkræver respekt.

Men kapsejldslederens magtposition kan også bruges på destruktiv vis. En uredelig, partisk og korrupt kapsejldsleder er en direkte trussel mod kapsejldens idealer. I kapsejlds på højt plan kan udfaldet af kapsejldens have meget store prestigemæssige og økonomiske konsekvenser. Den svage kapsejldsleder kan lade sig friste af snæver egeninteresse og gennem falske afgørelser direkte ødelægge kapsejldens.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner den gode kapsejldsleder:

1. Vær upartisk
2. Vær altid grundigt forberedt på opgaven
3. Gør altid dit bedste
4. Hav altid som mål at realisere de præstationsideal, der gælder inden for kapsejlds
5. Vis respekt for kapsejlere, trænere og dem, der støtter dem, og vær åben for at begrunde dine beslutninger
6. Tag ansvaret for de beslutninger, du træffer
7. Søg kundskab og vær altid opdateret om udvikling inden for kapsejlds
8. Udnyt aldrig din virksomhed som kapsejldsleder til at fremme egne interesser på bekostning af kapsejldernes og/eller kapsejldens interesser

KAPITEL 4: ETISKE NORMER FOR KLUBLEDERE OG ANSATTE

Klubledere og ansatte dækker i denne sammenhæng over personer, som beskæftiger sig med kapsejlds i klubber og andre organisationer.

En leder og ansat tager medansvar for organisering og drift af kapsejladser, klubber og forbund og lægger på afgørende måde grundlaget for, at kapsejldsaktiviteter kan finde sted. Gode ledere og ansatte tilrettelægger en åben, retfærdig og økonomisk ansvarlig kapsejlds i overensstemmelse med kapsejldsreglerne. Gode ledere og ansatte viser ansvar ved at opbygge en inkluderende kapsejlds med vægten lagt på demokrati, der tjener fællesskabet og samfundet. Ledere og ansatte har også positioner, som kan misbruges.

I nogle tilfælde tager egeninteressen over i forhold til fællesinteressen. Dårlige ledere og ansatte misbruger deres positioner for at skaffe sig selv fordele på tværs af den organisation og den kapsejlds, de er sat til at lede.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner den gode leder og ansatte.

1. Værn om organisationens legitimitet, dens åbenhed og demokratiske værdier
2. Påtag dig ansvaret for, at de formelle og etiske normer efterleves i hele organisationen
3. Behandl alle kapsejldsens aktører som ligeværdige - uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og/eller religiøst tilhørsforhold samt seksuel orientering
4. Inddrag relevante medlemmer i beslutningerne
5. Bevar en høj standard for din personlige opførsel i og uden for kapsejlds
6. Løs tvister retfærdigt og omgående i overensstemmelse med kapsejldsreglerne
7. Vær opmærksom på og tag dit retlige ansvar alvorligt
8. Administrer kapsejlds efter økonomisk holdbare principper
9. Udnyt aldrig din virksomhed som leder eller ansat til at fremme egne interesser på bekostning af organisationens interesser

Foto: Jan Nielsen / JNphoto

KAPITEL 5: ETISKE NORMER FOR KAPSEJLADS FOR BØRN OG UNGE OP TIL 15 ÅR

God børne- og ungdomskapsejlads er kendetegnet ved en række præmisser:

- At kapsejlerne trives
- At flest muligt ønsker at kapsejle
- At kapsejlerne udvikler sig fysisk, psykisk og socialt
- At oplæringen er tilpasset kapsejlernes alder, udvikling og behov
- At kapsejleren oplever mestring og fremgang gennem individuel vejledning og opmuntring
- At træningen er legebetonet

Det overordnede mål med børne- og ungdomskapsejlads er at give kapsejleren mulighed for alsidig udvikling og for at mestre forskellige færdigheder for så i teenageårene eventuelt at specialisere sig. Således kan grundlaget lægges for en varig lyst til at dyrke kapsejlads og fysisk aktivitet. Præstation må ikke prioriteres foran læring.

Men børne- og ungdomskapsejlads realiseres slet ikke altid i henhold til disse idealer. Voksne kan have ambitioner og opstille mål uafhængigt af kapsejlerens egne præmisser og egen lyst. Tidlig specialisering, træning og hård kapsejladsorientering kan forstyrre kapsejlerens udvikling både fysisk, psykisk, socialt og moralsk. Børne- og ungdomskapsejlads kræver trænere med solid kompetence og værdiforankring.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner den gode børne- og ungdomskapsejlads.

Foto: Jan Nielsen / JNphoto

I. ETISKE NORMER FOR SEJLERNE

1. Gør altid dit bedste
2. Overhold kapsejladsens regler og normerne for fair play
3. Deltag i kapsejlads for din fornøjelses skyld, ikke fordi du skal behage dine forældre eller trænere
4. Vis respekt over for alle andre kapsejlere
5. Lad være med at diskutere med kapsejladsledere eller andre officials
6. Vis respekt og vær åben og ærlig i forhold til de trænere og ledere, som har ansvar for dig
7. Undlad hånende eller nedladende tilråb til eller udtalelser om konkurrenter, kapsejladsledere, andre officials, trænere eller ledere
8. Opfør dig over for andre, som du selv gerne vil have, at de opfører sig over for dig

II. ETISKE NORMER FOR TRÆNERE

1. Vær et godt eksempel for dine kapsejlere
2. Skab mulighed for og motivér kapsejleren til at udvikle sit individuelle talent
3. Tilrettelæg træning og kapsejlads således, at den er passende i forhold til hver enkelt udøvers alder og udviklingstrin
4. Overhold og respekter kapsejladsreglerne og procedurer og tilskynd kapsejlerne til at gøre det samme
5. Lær dine kapsejlere at optræde med respekt over for kapsejladsledere, officials og modstandere/konkurrenter
6. Giv positiv kritik, som passer til den enkelte kapsejlers individuelle behov og alder
7. Undgå overdreven negativ kritik
8. Prioritér indsats efter evne over resultatet
9. Tilskynd kapsejlerne til at respektere hinanden som individer - uanset deres baggrund, sportslige evner og potentiale
10. Fordøm usportslig optræden samt hånende eller nedladende tilråb og udtalelser
11. Hold til stadighed din viden om træning og udvikling af unge kapsejlere opdateret
12. Vær altid opmærksom på den magt, du har som træner, og undgå enhver seksuel tilnærmelse af og intim kontakt med kapsejlerne
13. Behandl alle kapsejlere ligeværdigt - uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og/eller religiøst tilhørsforhold
14. Vis interesse og omsorg for syge og skadede udøvere

Foto: Jan Nielsen / JNphoto

III. ETISKE NORMER FOR LEDERE OG ANSATTE I KLUBBER OG ORGANISATIONER

1. Søg at give alle kapsejlere lige muligheder for at deltage uafhængigt af deres baggrund, kapsejladsmæssige evner og potentiale
2. Inddrag kapsejlerne og forældrene i planlægning og beslutninger knyttet til kapsejladsen
3. Kapsejleren deltager for sin fornøjelses og ikke for belønningens skyld. Overdriv derfor ikke brugen af præmier
4. Gå forrest med en positiv opførsel samt positive og støttende kommentarer
5. Fordøm usportslig optræden samt hånende eller nedladende tilråb og udtalelser
6. Lær kapsejlerne respekt for organisationsværdierne om åbenhed og demokrati
7. Undgå enhver seksuel tilnærmelse af og intim kontakt med kapsejlerne
8. Behandl alle kapsejlere ligeværdigt - uafhængigt af køn, race, etnisk og religiøst tilhørsforhold

IV. ETISKE NORMER FOR FORÆLDRE

1. Husk, at dit barn sejler kapsejlad for at glæde sig selv og ikke dig
2. Tilskynd kun dit barn til at deltage, tving det ikke
3. Tilskynd dit barn til at kapsejle efter reglerne og til at løse konflikter uden fjendtlighed eller vold
4. Støt og opmuntre alle børn og unge i træning og konkurrence - ikke bare dine egne
5. Vær positiv både i modgang og medgang
6. Latterliggør aldrig et barn og råb ikke ad det, hvis det har begået en fejl
7. Husk, at børn og unge lærer bedst med/gennem eksempler. Værdsæt altid god kapsejlad og gode præstationer fra alle børn og unge
8. Respektér kapsejladslederes og officials' afgørelser, og lær børn og unge at gøre det samme
9. Værdsæt frivillige trænere, ledere og officials. Uden dem kunne dit barn ikke deltage i nogen kapsejlad
10. Respektér ethvert barns rettigheder og værdighed - uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og/eller religiøst tilhørsforhold
11. Opfør dig ordentligt overfor andre kapsejleres forældre

Etisk kodeks for dansk sejlsport

